

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

A CFR államtitkára holnap Váradra érkezik és vizsgálatot folytat a szombati kasszanyitás ügyében

Hazautazott a kolozsvári vizsgáló bizottság

Sem a nagyközönség, sem a hivatalos fórum — érthető módon — még most, három nap után sem tért napirendre a valóban szokatlan esemény felé, amelynek középpontjában a nagyváradai pályaudvar „kifurt” pénzszerkezénye áll.

A kolozsvári C. F. R.-igazgatóság kiküldött bizottsága tegnap egész délelőtt a délutáni órákba belenyúlóan, folytatta a vizsgálatot, hogy felderítse: milyen előzmények után és milyen körülmények közt juthattak el a dolgok odáig, hogy Simonca György dr ügyvédnek ezt a lépést kelljen megtennie azért, hogy egy ügyfelének jogerősen megítélt összeget megszerezzen?

A kolozsvári bizottság kihallgatott mindenkit, aki csak valami legcsekélyebb momentummal is hozzá tudott járulni a fantasztikusnak mondható „végrehajtás” hü leírásához.

A jegyzőkönyv lezárása után a bizottság visszautazott Kolozsvárra, ahonnan jelentést tesz a C. F. R. államtitkárságának és vezérigazgatóságának.

Hogy a C. F. R. legfőbb vezető fórumai milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak az esetnek, arra jellemző, hogy holnap — mint az Estilap munkatársa értesül —

Nagyváradra érkezik Mihail Jonescu tábornok, a C. F. R. ügyeinek intézésével megbízott államtitkár, hogy itt a helyszínen személyesen érdeklődjék a szombati kasszanyitás részletei felől.

Jonescu tábornok államtitkárnak akkor már kezében lesz a kolozsvári bizottság jelentése, valószínű tehát, hogy a hivatalos lépések, amit a vizs-

gáló bizottság jelentésének konkluziói involváltnak, az államtitkár ittlétekor fognak megtörténni.

Milyen alapon bontották ki a CFR kasszáját?

Egy előkelő nagyváradai jogász a kasszafurással eszközölt végrehajtásról ezt mondotta az Estilap munkatársának:

— A végrehajtási törvény 32. szakasza kimondja, hogy amennyiben szükségessé válik, a bírói kiküldött:

— ... a végrehajtást szenvedő lakását és tartályát felnyitathatja és kutatásokat eszközölhet.

— Simonca György dr eljárása — így hangzik az illető jogász véleménye — teljesen törvényes, mert hiszen, jogerős bírói végzést

Hogy mik lesznek ezek a lépések, arra nézve a C. F. R. nagyváradai fórumai semmit sem tudnak mondani.

ment végrehajtani és a végzés szerint a CFR bárhol található vagyonából kielégítendő a károsult.

Legfeljebb azt lehet mondani, hogy Simonca György dr kissé drasztikusan hajtotta végre a bírói végzést.

Simábban ment volna a dolog, ha két bírói pecsétet tesz a pénzszerkezényre, meghirdeti az árverést és a törvényes határidő után — az árverés napján — felnyitattja a pénzszerkezényt. Nem hihető, hogy a bírói pecsétéhez a CFR bármelyik közege is hozzá mert volna nyulni.

Öt világhatalom erőlyes fellépése a kínai nacionalista forradalmi kormány ellen

Londonból jelentik:

A kínai helyzetben semmi enyhülést sem lehet érezni. Míg Szovjet-Oroszország Észak-Kína ellen — forradalmi kormányával került súlyos ellentétbe azért, mert a pekingi rendőrség, nem respektálva a nemzetközi jogot, behatolt az ottani orosz követség épületébe, — addig a világ öt nagyhatalmának (Angliának, Amerikának, Japánnak, Francia- és Olaszországnak) egy közös megbízottja tegnap Dél-Kína forradalmi kormányával állottak szembe. Amikor, ugyanis két héttel ezelőtt a délkinai nacionalista-forradalmi csapatok (amelyeket tudvalevően Szovjet-Oroszország támogat) elfoglalták Sanghai városát az északiaktól, az európaiak által lakott városnegyedbe, — az úgynevezett concessziós területre is — benyomultak és ott emberéletben s vagyonban kárt tettek. Ezért történt az, hogy az öt világhatalom sanghai-i követei tegnap délután Csang-

Kai-Sek forradalmi tábornoknak s a nacionalista-forradalmi kormánynak tiltakozó jegyzéket nyújtottak át a következő tartalommal:

1. Követelik a világhatalmak a sanghai-i atrocitásokért felelős nacionalista forradalmi csapatparancsnokoknak és általában minden felelős személynek a megbüntetését.

2. A nacionalista-forradalmi hadsereg parancsnoka írásban kérjen bocsánatot a történetekért és ígérje meg, hogy a jövőben tartózkodni fognak minden erőszaktól és izgatástól a külföldiek ellen.

3. Teljes kárpótlást kell fizetni a szenvedett anyagi károkért és testi sérülésekért.

Ha a nacionalista-forradalmi hatóságok — mondja végül a világhatalmak jegyzéke — nem teszik meg a szükséges és megfelelő intézkedéseket,

akkor a világhatalmak megtorló intézkedéseket tesznek olyan eszközökkel, amelyeket alkalmasnak fognak találni.

Másrészt nyugtalanító helyzetet teremtett az a tiltakozó jegyzék is, amelyet a moszkvai kormány küldött Észak-Kína kormánynak, a pekingi orosz követség exterritorialitásának megsértése miatt. — Japán sanghai-i főkonzula ugyanis kijelentette, hogy Moszkva jegyzé-

Az igazságügyminiszter táviratban érdeklődik a kasszafurásról

A pályaudvari fizetőpénztárnál történt események egyre nagyobb hullámokat vernek. Jogászok véleménye ugyan ma is egyértelműleg megegyezik abban, hogy a végrehajtás a törvény szellemének megfelelően történt, az illetékes tényezőket mégis foglalkoztatja

a felelősség kérdésének megállapítása.

Értesülésünk szerint a nagy port felvert ügy iránt kormánykörökben is erősen érdeklődnek és

az igazságügyminiszter is távirati jelentést kért.

A végrehajtásnál lefoglalt összeg egyébként a pénzügyigazgatóságon fekszik letétben és Mihályi Irén jogi képviselő most a járásbíróstól kéri a pénz kiutalását.

kének igen könnyen tragikus következményei lehetnek, mert

orosz-kínai háború esetén Japán is kénytelen beavatkozni a nyugalom helyreállítására.

Japán nem engedhet olyan bolsevizálást, amely Kínában a japánok életét veszélyezteti.

Nankingi jelentések szerint

a nacionalista-forradalmi csapatok két helyen is súlyos vereséget szenvedtek.

Ha az északi csapatok tovább is sikeresen haladnak előre, akkor

a déliek könnyen elveszthetik Sanghait.

Emiatt a nacionalista-forradalmi táborban máris nagy politikai és katonai zűrzavar tört ki.

Tovább késik a leszerelés

Genfből jelentik:

A nemzetközi leszerelési konferencia, mivel a tengeri leszerelés ügyében nem tudott megállapodásra jutni, elhatározta, hogy húsvét utánig nem tart ülést. A húsvét utáni első ülésen letárgyalják a leszerelésre vonatkozó javaslatot s azután a konferencia végleg elnapolja magát.

Egy világhírű operaénekes autóbalesete

Kattowicból jelentik:

Jan Kiepurát, a világhírű operaénekest, aki az elmúlt szezonban Budapesten óriási sikert ért el, tegnap autóbaleset érte. Kiepura a fején sérült meg. További részletek a szerencsétlenségről teljesen hiányzanak.

Falusi műkedvelők a Katholikus Körben

Husvét hétfőjén este 8 órakor a bihari műkedvelők a Bihar megyei Nőegylet és a Bihari róm. kath. kör javára színielőadást tartanak Nagyváradon a Kath. Kör nagytermében. Színielőkészítést a Tótleány c. eredeti népszínmű.

A bihari műkedvelőknek nem ez az első szárnypróbálgatásuk, már is szép eredményre tekintenek vissza. — Másfél éve alakította meg Bajor Gizella, Jerzsák Árpád kántor-tanító és még egy pár buzgó férfi támogatásával a műkedvelők társaságát, hogy fejlesszék a bihari ifjúság kulturális előhaladását. E rövid másfél év alatt már több népszínművet adtak elő, mindannyiszor a legjobb anyagi és erkölcsi sikerrel, hogy nemcsak saját színpadot, díszleteket, stb. tudtak szerezni, de a bihari társadalom hozzájárulásával a hitközséget kb. 7 mázsás haranggal is megajándékozták. A legutóbbi előadáson váradi vendégek is voltak a nézők sorában, akiknek annyira megtetszett a nép természetes színészi tehetsége, hogy beszámolójuk után Horváth Árpádné, a Bihar megyei Nőegylet elnöknője meghívta őket egy előadásra a Katholikus Körbe. Annál is inkább iparkodnak a meghívásnak eleget tenni, mert ezáltal egy régi vágyuk teljesedését is remélik: a bihari róm. kath. kör megnagyobbítását és állandó színpad építését; mert a mostani képtelen befogadni az érdeklődő és szórakozni vágyó közönséget.

A váradi közönségnek alkalma lesz meggyőződni, hogy a nép egyszerű gyermekeinek lelkében mennyi intelligens művészi hajlam szunnyad, csak hozzáértő és a fáradságot nem kimélő szerető, megértő vezetők kelljenek, akik e lelki gazdagságot felszínre hozzák. Mindazok, akik az előadást végignézik, vidámsággal eltöltött est kellemes emlékével fogják a Kath. Kör csarnokát elhagyni.

A rendezőség már itt felhívja a közönség figyelmét arra, hogy az előadás pontosan 8 órakor kezdődik és ekkor a nézőterre vezető ajtókat bezárják. Mindenki igyekezzék tehát helyét jó előre elfoglalni.

Husvét sorsolás
HOROVITZ náé 2604

Levegőbe repült egy benzinvonat

Négy vasutas szénre égett, többen súlyos sérüléseket szenvedtek — Harmincmillió lej a kár

Tegnap éjjel egy órakor a ploesti—tzandareii vonalon Og-rada és Bucu állomások között két petróleumvontat összeütött.

Az összeütközés következtében

kigyulladt és a levegőbe röpt a 36 vasúti kocsiból álló benzinvonat.

Borzalmas robbanások következtek egymásután, a mentés teljesen lehetetlen volt az óriási hőség következtében.

A két mozdonyvezető, vala-

mint több fűkező súlyosan megsebesült,

négy vasutas szénre égett.

A kár több mint 30 millió.

A távirászt, aki a vonatnak szabad közlekedését jelezte, letartóztatták.

Beethoven zsidó barátja

Most, amikor világszerte ünneplik Beethoven szellemét, természetesen egyidejűleg megvilágítják a halhatatlan zeneszerző életének minden legkisebb epizódját. Ezen ezért nem egészen érdektelen, amit Beethoven és a zsidók viszonyáról ír egy bécsi folyóiratban dr. M. Rosenmann rabbi. Megemlíti, hogy Beethoven megtört a múlt század eleji Bécs minden nevezetesebb zsidó szalonjában, őszinte, meghitt barátság fűzte őt különösen két zsidó báró családhoz: az Eskelethez és a Pereirákhoz. De valószínűleg érdekesebb az a kapcsolat, amely Beethoven és egy zsidó művész: Ignatz Moscheles között fennállott. Így ír erről dr. Rosenmann rabbi.

— Beethoven 1827-ben, — halála évében — roppant nyomorban volt. Nemcsak családi baj és testi betegség gyötörte, hanem ebédgondjai is voltak és közelített a kétségbeeséshez. Egykori jötevői tisztelői mintha elfelejtették volna. Ekkor közbelépett Ignatz Moscheles. Ez, (prágai zsidó kereskedő fia, 1794 május 30-án született), kitűnő zongoravirtuóz és komponista volt, aki már rég megérdemelte volna, hogy épen a zsidók méltányolják tehetségét. Moscheles akkor Londonban dicsőségének tőpontján volt és gyakran átrándult a kontinensre, így Bécsbe is, koncertezni. Noha diadalmas ünnepeken volt része, mégis érezte és elismerte Moscheles azt a távolságot, ami Beethoven és közte van. Moscheles, „a zsidó tolatkodás” helyett, — amiről ellenségeink beszélnek — szerényen és mély hódolattal tekintett fel Beethovenre. Amikor Londonban értesült Beeth-

owen nyomoráról, rávette a londoni filharmonikus társulatot, hogy küldjön száz fontot Beethovennek s hogy érzékenységét kiméljék, megjegyezték a pénzeslevélben, hogy a száz font „előleg egy — hangversenyre, amire most készülnek.” Beethoven nagy hálával fogadta a küldeményt és Moscheleshez írott levelében megjegyezte: „Az ön nemes magatartása feledhetetlen számomra” — és így írta alá a levelet: „Az ön nagyrabecsülő barátja Beethoven.”

— Romain Rolland ezt az epizódot a Beethoven-életrajzban így említi meg: „Ha nem lett volna néhány, nagylelkű angol barátja, akkor a nyomorúság életének még legvégén óráit is elsötétítette volna.” Egy másik életrajzírója (Alfred Christian Kalischer, „Beethoven und Wien” IV. kötet, 59. oldal) behatóan ismerteti Moscheles magatartását és úgy jellemzi azt, mint „utolsó fénysugarat, amely Beethoven végső éveinek sötétségébe beleragyogott.”

— A zsidóságnak és művészeinek számára — végzi cikkét dr. Rosenmann rabbi — Beethoven egy olyan erkölcsi bizonyítvány, amelyet a legnagyobb zeneművész centennáriuma lehetetlen meg nem említeni.

Beszélgetés a börtönben:

— Maga miért ül?

— Megszólitottam egy nőt.

— És azért elítélték?

— Igen, mert feleségül vettem.

— Hát ez is bűn?

— Na ja. De agyonütöttem.

Levél a személladában

Minden „riporter iantázia” nélkül, pár soros hírből írjuk meg az esetet.

E. Gyula tízéves kislány a pályaudvari posta közelében játszadozva, a személladában talált egy lezárt levelet, amelyet a Marmorosch Blank bukaresti központja ez év március 21-én adott fel — mint a címzésről kiderül — egy kopenhágai bank címére.

A dán főváros helyett csak a váradi pályaudvarig jutott el a levél, amelyet aztán a kislány bevitt a Marmorosch-Blank főutcai fiókjáéba és kapott is száz lej jutalmat.

Eddig van.

MESES olcsó női kabát-kelmék érkeztek

Klein Ödön

céghez Piața Mihail Viteazul 14.

Vásznak, mosóárak, paplan, harisnyák, rövidárak dus választékban

1902

Eredeti angol és skót férfi- és női szövetek, selyem, vászon, len és damasztárú gyári árban 5 havi vagy 20 heti részletre, csakis Textil Centrala gyári lerakójában Bul. Regele Ferdinand 18.

שר פסח

Mindennemű husvétii fűszerárak olcsó áron beszerezhetők

Fuchsz Sámuel és fia cégnél

Piața Viteazul Mihai és Zöldfa-u. sarak. Telefon 289.

שר פסח

Valódi angol férfiszövetek, női és férfikabát-kelmék dus választékban LEITNER MARTON Rt.-nél

Tavaszi kalap-ujdonosságok nagy választékban Tomi úri divatüzletében Stern-palota. 3477

Mozgósínházi műsorok:

Apolló mozgó

Ma, kedden van a bemutatója

Chou-Chou

Kitűnő 8 felvonásos romantikus, igazi francia filmnek.

A főszerepeket André Rovanne és Arlette Marshall alakítják

A champs-éliséi löverseny
Izgalmas boxverseny
Gyönyörű felvételek

FELHÍVÁS! Felhívjuk kedvezményes tisztviselő jegybőlünket, hogy jegyeiket feltétlenül e hó végéig használják fel, mert május 1-étől kezdve csak az új kibocsátású jegyeket fogadjunk el.

Dorian filmszínház

Ma, kedden premier

Mai kalózkod

Regényes történet 6 felvonásban

A főszerepben: ??

Előzőleg egy kitűnő vígjáték

Jön

A cárnő nyakéke

Mae Murray-al

Jön

Heyman-szinkör

Ma 5, 7 és 9 órakor

Édes kislány

Énekes operett 8 felvonásban
Főszerepben Immogen Robertson
Kóruskíséret Eredeti énekbetét
Stein Leo zenéjének kíséretével

Kedvezményes jegyek nem érvényesek

Rendes helyárak.

Schönberger Armand képkiállítása

A művészet lehetőségei korlátlanok. Amint változnak az emberi élet formái, akként változnak az ember célkitűzései és művészi megnyilvánulásai. A festészet is — éppúgy, mint minden más művészet — mindenkor két szélsőséges célt vallott a magáénak. Az egyik az igazság volt, a másik a szépség. Igazság és szépség követelése hozta létre egyfelől a realisztikus, másfelől az idealisztikus irányokat. És vagy az egyik, vagy a másik követelés jegyében zajlott le minden idők mindenajta művészete... De jött a modern ember, aki elvesztette az igazságokban való hitét és megcsömörlött a régi szépségideáloktól. A modern embernek tehát, hogy művészt találjon, újból föl kellett fedeznie az egész világot. Így született meg az új művészet, amely a modern ember proféciaális világát: destrukció a régi formákhoz képest és konstrukció egy új igazság és szépség jegyében...

Mindezek pedig abból az alkalmából jutottak az eszünkbe, hogy a Musica új fúttai helyiségében megnyílt Schönberger Armand budapesti festőművész képkiállítása. Schönberger Armand egyike volt azoknak a fiataloknak, akik új színeket és új formákat hoztak a magyar pikturába. Annak a nagy szellemi megújulásnak egyik harcosa volt ő is, amelynek hitelét az utóbbi évek szépsége megintgattak ugyan, de amelynek létjogosultságát tagadni nem lehet, már csak azért sem, mert olyan becsülettel hívó követői vannak, mint Schönberger Armand.

Nem kimondottan expresszionista. De — művész létére — nem is tűrné meg ezt a skatulyázást, amely képességének és célkitűzéseinek oktan korlátozása volna. Dus és buja színei a természet jogainak elismeréséből fakadnak s még a témakört is a maga mindennapos miliójából szerzi. De ezek a témák mégis magukban hordják az expresszionista impulzusokat. A részeg utca, a mámoros színházi nézőtér s a figurális kompozíciók legelőbbje nem elégszik meg azzal, amit lát, hanem azt keresi és azt akarja kifejezni, ami van, ami él és ami változik.

Schönberger Armand egy csomó olajfestménnyel, pasztellel és rajzzal mutatkozik be Váradon. Komoly és értékes festő ő; akinek képkiállítása igazi esemény.

K. L.

Hárommilliós kölcsönt kér a város a Nilgesz-telep iskolájának céljára

A Nilgesztelep elemi iskolájának ügye ismét napirendre fog kerülni. Ugyanis Craciun András tanár a város kulturális és népjóléti ügyeinek tanácsosa beadványt intézett az állandó választmányhoz ebben az ügyben. Elmondja Craciun tanár, hogy a Nilgesz-telepnek már régen az volt a kívánsága, hogy elemi iskolát kapjon, azonban a város, — tekintettel kedvezőtlen pénzügyi körülményeire — sohasem volt abban a helyzetben, hogy iskola-helyiséget adjon a Nilgesz-telepnek. Javasolta Craciun tanácsos, hogy írjon fel az állandó választmány a közoktatásügyi minisztériumhoz és kérje annak közbenjárását a Casa Scoalelornál, amely tudvalevőleg szokott kölcsönt folyósítani iskolaépület vásárlására és a kölcsönöket az állam garantálja.

Az indoklás, amelyet Craciun tanácsos a minisztériumba küldendő felirathoz fűz, elmondja, hogy Nagyvárad városának az impériumváltozás idején volt nyolc igen jó elemi iskolai és tíz szintén igen jó állapotban lévő ovoda épülete. Mivel azonban a román uralom első évében Nagyváradon több új középiskolát létesített az állam, a város át kellett hogy adjon három elemi iskolai és egy ovodai épületet állami középiskolák céljaira. Az öt elemi iskolai épület, ami a városnak megmaradt, nem képes többé befogadni az iskolakötelesek egyre növekvő csapatát és ezért nemcsak a külső városrészekben lakó polgárság, hanem a minisztérium is feltétlenül szükségesnek tartja, hogy egy új iskolát állítsanak fel a város középpontjától messzire lakó nép számára.

Nagyvárad város tanácsa — hangzik továbbá Craciun tanácsos indoklása — mélyen át van hatva ennek a területnek kulturális szükségleteitől

és kielégíteni kívánja a minisztérium és a lakosság óhaját, azonban az idej költségvetése a kedvezőtlen körülmények miatt csak 300 ezer lejt vehetett fel, mint első annuitást a Nilgesz-telepi iskola építésének céljaira. Tekintettel arra, hogy három millió lejt volna szükség, továbbá arra, hogy még két-három iskolát kellene építeni,

— kéri a tanács a minisztériumot, hogy interveniáljon a Casa Scoalelornál, hogy

az nyújtson három milliós kölcsönt előnyös feltételek mellett a városnak.

Craciun tanácsos beadványával az állandó választmány legközelebb foglalkozik.

Nem adnak ki

több orvosi jelentést a király állapotáról

Hétfőn este a Rador a következő táviratot adta ki:

Hivatalos orvosi jelentés.

Öfelsége a király állapota fokozatosan javul, erőállapot gyarapszik.

Az állandó javulás következtében több orvosi jelentést nem adnak ki.

Dr Mamulea, Dr Romalo
udvari orvosok.

Egy levél kalandos utja Váradról — Berlinen át — Bokszeg-Bélig

A paptamásii „Lithynia” forrásvizet — legalább Romániában mindenki ismeri. Azt azonban kevesen tudják, hogy ez a kitűnő márká nemrégiben külföldre, mégpedig Berlinbe is elkerült. Történt pedig ez az ötletekben sohasem szegény nagyváradi posta jóvoltából a következő érdekes és szemléltető dokumentált módon:

A „Lithynia”-forrás igazgatósága múlt hó 6-án a következőképp címzett levelet adta postára:

Administrația Isvorului
„LITHYNIA”
din Tamaseu
— ORADEA —

Onor
Dlul Ardelean Florian

Beliu-Bocsig

A. BORSIG
Berlin N. 4.
Chaussees-Str. 13.

Administrația Isvorului „Lithynia”
din Tamaseu

ORADEA, (Rumänien)

A borítékban pedig visszajött az eredeti levél, visszajött Berlinből, ahova a szórakozott váradai posta küldte. A tévedés bizonyos tekintetben érthető. Beliu-Bocsig csaknem egészen úgy hangzik, mint Berlin-Borsig, érthető, bár meg nem bocsájt-ható tehát, hogy a levelet a kis bihari község helyett a nagy német metropolisba továbbították. Az viszont a német posta alaposságát dicséri, hogy Berlinben felmutatta az A. Borsig-cégnek, amelyről az előzmények után joggal tehetett fel, hogy a levél címzettjével azonos. Hogy pedig a véletlen még kevesebb legyen, a berlini cégnél mindjárt akadt valaki, aki románul is tudott s a levelet lefordította románra. Így aztán kiderült a tévedés s az országokat járt kis levél egy udvarias írás kíséretében szépen visszakerült Váradra, a postai pontosság és gondosság nagyobb dicsőségére.

A zsidó husvét és a népszámlálás

A bukaresti főrabbi Goga belügyminiszternél

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Dr Nimierower bukaresti főrabbi, a zsidóság egyik képviselője a szenátusban tegnap audiencián volt Goga Oktavian belügyminiszternél, akinek figyelmét felhívta arra, hogy az elrendelt népszámlálás időpontja egybeesik zsidó husvét utolsó napjával — és pedig szombat. — Ez — mondotta dr Nimierower főrabbi — akadály lehet a népszámlálás sikerének, mert a zsidóknak azon az ünnepnapján van a halottak emlékezte is, amikor

pedig még — a leghaladóbb szellemű zsidók is elmennek a templomba, viszont az orthodox zsidó semmi szin alatt sem ír szombati napon.

Goga belügyminiszter azt válaszolta a főrabbinak, hogy figyelemmel lesz erre a körülményre és intézkedni fog, hogy a népszámlálási lapokat néhány nappal előbb osszák szét, továbbá megengedi, hogy a zsidó lakosság néhány nappal később is beadhassa népszámlálási lapját.

Tavaszi 2967
**férfi ruhák
és felöltők**
nagy választékban
MENDEL
ruha-áruház. Bul. Reg.
Ferd. (Rákóczi-ut) 3.

Delainek, crepek, marocainok, voileok mélyen leszállítva LEITNER MÁRTON Rt-nál.

Uri fehérneműt a legszebb kivitelben angol anyagból készít
Tóth uri divat-üzlete. 3477

Rimanóczy-utca 5.
Szántalagnál 220 Lei
egy divatkalap
2762-1

Színház

Heti műsor

Kedd este 8 órakor: Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutkig 80 nap alatt. (B).

Szerda délután fél 6-kor: Ifj. Csokonai. (Mérsekelte helyárrakkal.)

Szerda este 8 órakor: Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutkig. (C).

Csütörtök este 8 órakor: Pillangó kisasszony opera, M. Lévy Ilonka, Sugár Frigyes és Róna Dezső vendégfellelépével. Bérleten kívül.

Péntek este: Szünet.

Szombat este fél 9-kor: Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutkig. Bérletszünet.

Vasárnap délután fél 3-kor: Hajtővadászat.

Vasárnap délután fél 6-kor: Vén gazember.

Vasárnap este fél 9-kor: Zsiványkirály, operett bemutató.

Hétfő délután fél 3-kor: Cirkuszhercegnő. 20-szor.

Hétfő délután fél 6-kor: Vigyázat női szakasz.

Hétfő este fél 9-kor: Zsiványkirály.

— Felhívás a t. bérlelőkhöz. Tekintettel arra, hogy minden negyedestelen bérleti összeg régen esedékessé vált, mert a bérleti összegek előre lettek volna fizetendők, tisztelettel felkéreknek a bérlelők, hogy a bérleti összegeket befizetni szíveskedjenek.

— Strogoff Mihály sikerei. Ezt a látványos színművet az eddigi előadásain teljes siker kísérte. A közönség lélekzet visszatartva nézte a darab nagyszerűen beállított jeleneteit. Ez a kitűnő darab ma, holnap és szombaton este is műsoron lesz. A szombati előadás bérletszünetben megy.

— Ifj. Csokonai. Szerdán délután 5 órai kezdettel Homonai Albert ifj. Csokonai című bájos komédiája lesz műsoron mérsékelte helyárrakkal. A darab múlt heti előadásán a legjobb összjátékkal kerül előadásra s ugyanilyen szereposztással fog menni a darab délutáni előadása is.

— Csütörtökön M. Lévy Ilonka, Sugár Frigyes, Róna Dezső együttes fellelépte. Puccini egyik világhírű operája a Pillangó kisasszony csütörtökön este lesz műsoron a leg gondosabban előkészített opera előadásban. Közönségünk nagyban készülődik erre az előadásra, amely a legjobb opera előadások egyike lesz. M. Lévy Ilonka, Sugár Frigyes és Róna Dezső vendégként fognak fellépni, akik ének-művészetük legjavával fognak ezúttal is igazi sikert hozni ennek a kitűnő operának. A miénk közül T. Pogány Janka, Stoll, Sós és Kornai egészítik ki az opera vendég énekeseit.

— Színházunk legközelebbi üdonsága Szenes Béla: Nem nőülök című kitérő vígjátéka lesz. Ennek az előadásnak az előkészületei már megkezdődtek.

SPORT

Husvét vasárnapján a NAC—Törekvés kombinált, hétfőn pedig a Törekvés komplett csapata lesz a budapesti Nemzeti ellenfele

Múlt szombati számunkban már jeleztük, hogy a NAC és Törekvés vezetőségének sikerült magyar husvét két napjára a komplett pesti Nemzetit lekötöni.

A rendezőség, hogy a közönség igényeit mindenképpen kielégítse, első nap a Károly-pályán a kombinált csapatot dobja a küzdelembe, míg hétfőn a Rhédey-kertben Várad bajnokcsapata, a Törekvés veszi fel megerősített felállásban a versenyt nagynevű pesti ellenfelével.

RADY JÓZSEF ALEZREDES LETT MAGYARORSZÁG TÖRBAJNOKA.

Tegnap folyt le Budapesten Magyarország törbajnoki viadala a Műegyetem aulájában.

Bajnok: Rady József, 5 győzelemmel, 2. Rozgonyi, 3. Kalnitsky.

Rozgonyiról érdekesnek tartjuk följegyezni, hogy vasárnap lett éppen tizenharmadszor második — nagy versenyben.

TÖBB, MINT 111.000 FIZETŐ NÉZŐJE VOLT ANGLIA—SKÓTORSZÁG VALOGATOTTJÁNAK

A múlt szombaton tartották meg Glasgowban Anglia és Skótság válogatott mérkőzését, amelyen rekordközönség jelent meg. A mérkőzésen ugyanis 111.214 fizető néző volt jelen, amihez még hozzászámítva a tiszteletjegyeket, 113.000 nézőt lehet tippelni. A mérkőzésnek külön érdekességét adott az a körülmény, hogy az angoloknak 23 év után először sikerült skót földön 2:1 arányban győzniük.

AHOL A KERÉKPÁRVERSENYZŐK NEM KAPNAK EBÉDET SE

Furcsa, de alapjában véve komoly sérelem érte vasárnap az Amateur kitűnő kerékpár gárdáját Szalontán.

Bármily neveltségesnek hangzik is, de egy ottani étterem tulajdonosa, a két órás országúti-verseny után fáradtan Szalontára érkezve

Amateur biciklistákat valóságosan kiutasította étterméből,

miközben hangosan kiabálta, hogy „ilyen urakra nincs szükségem, ismerem én már az ilyen sportárságokat, akik evőeszközt és tényezőkat lopnak”.

Mondanunk sem kell, mennyire indokolatlanul és fájdalmasan érintette ez a lelkes versenyzőket, de a legszomorúbb a dologban az, hogy a szalontai étterem tulajdonosának a közelmúltban, egy ott járt váradai egyesület futballi játékosairól tényleg szomorú tapasztalatai vannak.

Bizony jobban öröködhethének egyesek Várad sportbecsülete fölött, nehogy a jövőben is előfordulhasson, hogy a becsületes, tisztá érzésű sportolókat ilyen vagy ehhez hasonló inzultus érhesse.

A PENAROL MÜNCHENBEN IS LEÉGETT.

A délamerikai Penarol vasárnap 30.000 főnyi nézőközönség előtt a balszerencsétől üldözve 2:1 arányban kikapott Münchenben a Bayern F. C.-től. A magyar szövetség, mint értesítünk, békés uton fel szeretné bontani az uruguayakkal a budapesti vendégszereplésre vonatkozó szerződésüket.

PENAROL NEM AKAR KIALLANI A MÁSODIK OSZTRÁK MÉRKÖZÉSRE AZ OSZTRÁKOK A TURA LEFUVASÁVAL FENYEGETŐZNEK

Az osztrák szövetségi vezetőséget valóságosan lesújtotta a Penarol kudarca. Nem is csoda, hisz a szövetség a csapat menedzselésével huszonegyezer dollár angázsmant vállalt magára.

Kétséges, hogy ezért az összegért lejátszandó tizenöt mérkőzést el tudják-e helyezni ilyen körülmények között az osztrákok.

Az uruguayak a vereséget kizárólag a bíró szemérmetlen pártoskodó ítélkezésének tudják be, mellyel két szabálytalan gólt adott meg és egy 11-est „lehúzott” a Penarolnak. Elkeseredésük a mérkőzés után, oly nagy volt, hogy kijelentették, hogy ezek után

nem hajlandók Bécsben még egy mérkőzés lejátszására, pedig erre szerződésileg kötelezettséget vállaltak.

Ez kapóra jött az osztrák szövetségnek és ultimátumszerűen bejelentették, hogy ebben az esetben a kötelezettségek alól felmentve érzik magukat és visszalépnek a tura meneszteléséről.

A Penarol ugylátszik, mégis meggondolta a dolgot, mert otthon hagyott gólkirályát, a fiatalon nőtt Pentibene-t táviratilag Bécsbe rendelte.

HÁROM ÚJ ÚSZÓVILÁGREKORD.

Johnny Weissmüller 500 yardos 5 perc 28.4 mp.-re javította meg a világrekordot, amely eddig 5 perc 31.4 mp. volt. — Jensen Edit távúszásban 23 és fél óráig úszott s ezzel félórával javította meg az eddigi rekordot. Kemmerich már 30 órája van a vízben és még további 2 órán át kíván úszni.

Schroll-chiffonok, damastok, színes opálók és batistok gyári lerakata LEITNER MARTON Rt.-nél.

Rebeles & Fodor

uri szabók

3255

Bazár-épület, színházzal szemben

Kohn és Grün találkozna.

Kohn kérde:

— Hogy vagy? Mit csinálasz?

— Új foglalkozásom van.

— Ne mondd! Mi?

— Az öngyilkosság gondolatával foglalkozom.

Cégtáblákat

olcsón fest **Földes** cimfestő Säguna (Kapucinus)-u. 19

Gyönyörű kimintázású legjobb minőségű férfi ing-pouplinok rak-tárra érkeztek LEITNER MARTON R-T.-hoz.

Szőnyeg, terítő, függöny, butorszővet és kárpitosanyag készpénzért vagy részletre

Vadász és Schönfeld-nél

Str. Alexandrii (Teleky-utca) 4.

Ebédiszőnyeg 1800 Lei.

Elsőrangú uri, női és egyenruha szabóság

Biró László

a Nyugdíjas Szövetség szabója Ciorogariu (Uri)-utca 24.

Mélyen leszállított árak.

Szenzációs husvét ajándéko! au

Major György

fotóműreme a közönségnek!

A magas lei-kurzus mellett a múlt hetekben igen nagy anyagkészletet vásárolt Németországból és így 6 darab művészi levelezőlappal

150 leiért adhat

Nézze meg az új kirakatokat!

Angol-szővet raktár

Urakat izléssel és elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

MEGVETTEM EGY CSÓDTÖMEGET

Óriási mennyiségű legdivatosabb női-, férfi és gyermek cipők ezideig itt még nem ismert bázmulatos olcsó árban lesznek elárusítva. — Szombaton zárva!

SELEJTES CIPŐÁRUHÁZ Str. Teatrului (Színház-utca) 4.

Megvizsgálják a városi bérkocsikat

A szokásos tavaszi bérkocsi-szemlélet ezidén április 25-én, délelőtt 9 órakor tartják meg.

A szemlével kapcsolatban Horváth József rendőrigazgató, aki már egy ízben rendbeszédte a vá-

radi bérkocsikat, kijelentette,

hogy a szemlén tüzetesen átvizsgálják az összes konflisokat és az ócska, hasznavehetetlen járműveket egyszerűen ki-

vonják a forgalomból. Rengeteg panasz érkezett hozzánk — mondotta többek között Horváth igazgató — hogy a bérkocsisok az előírtas takaró, plédok helyett piszkos rongyokat adnak az utasoknak. A jövőben ezt sem fogjuk tűrni. A szemlére a tulajdonosokkal együtt a bérkocsissegédek is tartoznak megjelenni.

A szemlén a lovakat és a szerszámokat is megvizsgáljuk, aki ellen a legcsekélyebb kifogás fog felmerülni, azt letiltjuk.

Akik az első szemlén valahol okból nem fogtak tudni megjelenni, azok a május 25-iki pótszemlén tartoznak jelenlenni.

E. Faber, New-York

„Dan Dyke“
ironja és gummija
világmárka!!

Romániai vezérképviselőt
és lerakat:

SOMOGYI ÁKOS, ORADEA
Aradului 27.

Egy ur lakást cserélt és hurcolkodott. Minden butorát berakatta a szállító kocsiába, csak egy gyönyörű szép álló órája volt, azt nem akarta senkire bízni, maga vitte a kocsi után.

Az óra persze irtó nehéz volt, minduntalan meg kellett neki állni, hogy egy kacsit kifújja magát.

Amint így pont egy ház kapuja előtt megállt, ép akkor érkeztek oda egy részeg ember, aki szintén megállt és szájatva bámul hol az órára, hol a pasira, aki lihegve törli homlokáról az izzadságot.

Az illető bizonyos ügyet sem vetve rá, újra felemeli a nehéz órát és nagy kinnal cipeli tovább. A részeg ember csak ámul, csak bámul és utána dőlöngözik. Mikor aztán az újra megállt és maga mellé állítja a nagy órát is, a részeg ember eléri, megállt előtte, a fejét csóválja, végül nagy csuklások közben így szól:

— Kedves uram, legyen szives, mondja meg nekem, tulajdonképpen miért nem vesz maga magának egy zsebórát?

Édes kislány
Heyman Szinkörben

Viharral kezdődött meg a városi nagytanács tavaszi ülésszaka

Dr Szántó támadása és bocsánatkérése — Elfogadták a polgármester jelentését — A költségvetés módosítása

Hétfőn délután ült össze a városi tanács hosszabb szünet után, hogy az időközben felgyülemlett folyóügyeket elintézzze. Az ülésen ezuttal jelent meg először Negulescu Athanasiu, a Kereskedelmi Kamara új elnöke, aki ebben a minőségében tagja a város nagytanácsának.

Tulbure György polgármester nyitotta meg az ülést, majd felfolvasta polgármesteri jelentését, amelyet az Estilap tegnapi számában már ismertettünk.

A jelentés felett megindult vita során, amelyhez elsőnek Bota György szólalt fel, izgalmas jelenetek játszódtak le dr Szántó Dezső beszéde nyomán. Dr Szántó ugyanis beszédében bizalmatlansági indítványt tett a polgármester ellen, majd, mikor közbeszólásokkal zavarták beszédét, harsány hangon kiáltott fel:

— Azokhoz beszélek, akik választás útján kerültek ide, nem lopott pénzen...

Óriási vihar tört ki erre a kijelentésre, a tanács tagjai felállva helyükről a padot verik.

A szünni nem akaró viharos vita végén dr Szántó bocsánatot kért és kijelenti, hogy nem a karzatnak és nem az utcának beszél itten, hanem a tömegeknek. A polgármesteri állás ma ugyanolyan, mint egy prefektusé, összekötőkapocs a kormány és a város lakossága közt. A tömegeknek fáj a cenzura, fáj az ostromállapot. A polgármesterrel szemben főleg azért bizalmatlan, mert ilyen alapvető kérdésekben nem teszi meg a kötelességét. Fegyelmi vizsgálat elrendelését kéri Kőszeghy József, dr Mangra Demeter, Benedek Aladár és társai ellen, akik a miniszternél őt feljelentették.

Ezután arról beszél, hogy több társával rendkívüli tanácsülés egybehívását kérte és a polgármester ezt a kérést nem méltatta figyelemre.

Az állandó választmány kiegészítését választás után kívánja és kéri, hogy ezt a közgyűlés utolsó napirendi pontjára vegyék fel.

Dr Ardelean Jusztin javasolja, hogy a polgármestert ért támadás folytán szavazzanak bizalmat annak a férfinak, aki a város ügyeit vezeti. Kéri, hogy a szavazást halasszák a holnapi ülésre, miután már sokan hiányoznak.

Negulescu: Fel kell függeszteni az ülést, mert határozatképtelen!

Mayor esperes: A polgármesteri jelentés során nincs helye javaslatnak.

Ezután Tulbure György polgármester válaszol az elhangzott felszólalásokra és kéri, vegyék tudomásul a jelentést. Polemizál dr Szántóval, aki nem ismeri a törvényt, amikor a kinevezett tanács tagokról olyan lesújtóan nyilatkozik és a cenzura megszüntetését neki imputálja. A cenzura törvé-

nyeken alapszik, amelyre neki nincs befolyása. Ajánlja, tegyen a tanács szavazással próbát arról, ki viseli jobban a lelken a város ügyeit Szántó-e, vagy ő. Kéri, fogadják el a jelentést.

A tanács elfogadta a polgármesteri jelentést.

A napirend második pontját a költségvetés módosítását

dr Egry Gergely pénzügyi tanácsos ismerteti.

A látványossági és kártyaadó

tételénél kisebb vita keletkezik, amelyben résztvesznek Negulescu, Tulbure, dr Rozvány, Czellér, Mavrodin, Bota és Mayor esperes tanácsstagok, végül is elfogadják, hogy ezt a tételt 500.000 lejre emelik fel.

Az utadó tételénél a miniszter a költségvetésbe felvett 1.700.000 lejből 200.000 lej törlesztését kívánja.

Negulescu ellenzi a törlesztést, míg a közgyűlés hozzájárul.

Tulbure elnök este nyolc órakor berekesztette az ülést és folytatását ma délutánra tűzte ki.

Csak törvényszéki tanács dönthet a csődügyek bármily kérdésében

A nagyváradi törvényszéken, — mint ismeretes — a csődügyeket egyes bíró, az úgynevezett csődbiztos intézte azzal, hogy a feldolgozott anyagot a tanács elé terjesztette, amely referátuma alapján határozott.

Most ez a rendszer megváltozik, mert a bukaresti Semmitőszék egy — a Kolliner-féle csődügyből kifolyólag keletkezett pörben kimondotta, hogy

azokban az ügyekben, amelyekben a törvényszék illetékes, nem tárgyalhat egyes bíró, hanem az ügy egész fázisát a tanács előtt kell lefolytatni.

Az elvi jelentőségű döntés alapján most meg lehet támadni mindazokat a csődügyekben hozott bírói intézkedéseket, amelyek még eddig nem váltak jogerőssé.

Miért oly tulmagasak a román színelőadások helyárai?

Érdekes konfliktus a város
és a szépművészeti miniszterium között

Nagyvárad város állandó választmánya, a román intelligencia panaszja alapján, tudvalevően egyik legutóbb megtartott ülésén foglalkozott az időközönként Nagyváradon vendégszereplő román, úgynevezett propaganda-társulatok helyárainak rendezésével, helyesebben szabályozásával.

Az állandó választmány határozatilag kimondotta, hogy ezeken az előadásokon

a helyárak semmi esetre sem lehetnek magasabbak, mint az állandó magyar színház rendes helyárai.

Erre a tanácsi határozatra azért volt szükség, mert legutóbb is a Tanács társulatának vendégjátéka alatt egy 70 lejes földszinti helyért 250 lejt kellett fizetni. Ilyenformán 2—300 százalékos differencia volt a normális helyárak között. A román publikumnak tehát egy kis művészi és kulturális élvezetért horribilis összeget kellett fizetnie.

Hogy az állandó választmány fenti határozatáról az ide készülő

társulatok is tudomást szerezzenek a város udvariasság hangu levélben értesítette róla a szépművészeti miniszteriumot is. A miniszteriumból ma meglepő válasz érkezett. A szépművészeti miniszterium nem adja jóváhagyását az állandó választmány határozatához, mert ez — véleménye szerint — több kiváló művész reputációját sértene.

Tulbure György polgármester a szépművészeti miniszterium beiratára nyomban új felterjesztést intézett Bukarestbe.

Pusztán udvariassági tény volt — írja többek között a polgármester — hogy az állandó választmány határozatáról értesítette a város a miniszteriumot. Nem jóváhagyás, hanem kizáróan tudomásulvétel céljából küldötte meg a város a határozatot.

A színház Nagyvárad város tulajdona és annak helyárait egyedül a városnak áll jogában megállapítani.

A városházán most érthető kíváncsisággal várják a szépművészeti miniszterium újabb választát.

Butorok

Hálók, ebédlők, különféle butorok, hencserek, matracok minden eladható árban eladók.

Hajlított székek gyári árban

— Eladás nagyban és kicsinyben —

Aleea Romei (Deák F.)-utca 2 Lloyd-kávéházzal szemben.

Heyman szinkör

Kedd: Édes kislány. Főszerepben: Imogen Robertson. Slágersorozat 20.

Szerda: Édes kislány. Főszerepben: Imogen Robertson. Slágersorozat 20.

Csütörtök: Édes kislány. Főszerepben: Imogen Robertson. Slágersorozat 20.

= Édes kislány címen a szezon legjobb operettjét mutatja be a Heyman Szinkör ma este első ízben a közönségnek. Imogen Robertson a főszerepben hallatlan sikert aratott ezzel a filmmel. A vidám meséjű filmet Stein Leo eredeti ezen filmhez írt zenéjével kíséri az összes előadásokon a Heyman Szinkör zenekara.

MOZI

A DORIAN-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd: „Mai kalózkod“ a főszerepben: ? — Előzőleg egy kitaláló vigiáték.

Szerda, csütörtök: „Mai kalózkod“.

Jön a „Cárnő nyakéke“.

— Az Apolló mozgó ma, kedden Chou-chou címen egy mindvégig kedves szerelmi történetét mutatja be a párisiak kedvencének, Chou-chou-nak, akinek szerelméért vetekednek a kis elárúró leány és az amerikai milliárdosnő. Chou-chou, egy romantikus szerelmes, a kis elárúró leány mellett tart ki, s végül sok ármány és akadály után csak feleségül veszi szíve választottját. A film nagyon bájos, elejétől-végig izgalmas tempóban viszi a kibontakozásig a cselekményt, s az ügyes rendező gondoskodott arról is, hogy a champs Eliséei lóverseny és egy boxverseny izgalmaiban részletesse a nézőt. — A főszerepet André Roane és Arlette Marschall, a két kiváló francia művész alakítják kitűnően.

Legjobb énekes operett Édes kislány

* Jelentkezzenek a kerékpártulajdonosok a rendőrségen. Az új kerékpár-számok és igazolványok átvétele végett igen csekély számban jelentkeznek a biciklitulajdonosok, pedig az igazolványok és számok kicserélésének e hó végéig be kell fejeződni s közben a kettős húsvéti ünnepek alatt sok munkaszüneti nap is van. A rendőrség újból felhívja a kerékpártulajdonosokat, hogy haladéktalanul cseréeljék ki a számaikat. Legcélszerűbb, ha a kerékpártulajdonos előre megveszi a Diósi-festőcégnél a hatóság által megrendelt számot és azzal együtt jelentkezik a rendőrségen.

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 322.50

Zürichi nyitás

BUKARESTI 322.50

BERLIN	—	—	—	—	12325.—
NEW-YORK	—	—	—	—	519.87
LONDON	—	—	—	—	2524.50
PARIS	—	—	—	—	2036.50
MILANO	—	—	—	—	2515.—
BUDAPEST	—	—	—	—	90.80
PRAGA	—	—	—	—	1539.50
BÉCS	—	—	—	—	7315.—

Váradai árfolyamok

1927. április 12.

Pengő	—	—	—	—	29.70	29.90
Dollár	—	—	—	—	170.—	171.—
Cseh korona	—	—	—	—	5.04	5.07
Svájci frank	—	—	—	—	32.80	32.90
Oszták shilling	—	—	—	—	23.90	24.10
Francia frank	—	—	—	—	6.60	6.70
Angol font	—	—	—	—	828.—	893.—
Olasz líra	—	—	—	—	8.20	8.30

Kocsán szenátor Váradon

Mit mond a lakbérleti törvényjavaslatról

Tegnap délután Nagyváradra érkezett Kocsán János szenátor, aki — mint ismeretes — a szenátusban nagy beszédet mondott a lakbérleti törvényjavaslat ellen.

— Tény az — ugymond, a szenátor munkatársunknak, — hogy a javaslat ellen az ország minden részéből elhangzott tiltakozás érezteti a hatását és Cudalbu igazságügy-miniszternek nehéz dolga lesz a javaslattal. Információm szerint a kormánypárt tagjai közül is sokan a javaslat ellen vannak. Éppen ezért nem tartom

lehetetlennek, hogy az ellenzéknek sikerül a kamarában a javaslat tárgyalását április 15-ig kihuzni. 15-én ugyanis berekesztik a parlament ülését május 5-ig. Ebben az esetben — tekintettel a közbeső május elsejére — valószínűleg rendeletileg szabályoznak ideiglenesen a helyzetet.

— Ami a szenátusban történt felszólalásomat illeti, — azt a fegyelmezett kormánypárt tagjai is — komolyan és nyugodtan fogadták. Sokan gratuláltak utána kormánypártiak is, köztük maga Coanda tábornok, a szenátus elnöke is.

Chou-Chou-film

bemutatja a legjobb lóverseny-felvételeket

Chou-Chou

egy végtelen izgalmas boxversenyt mutat be

Chou-Chou

egy nagyon kedves, romantikus szerelmi történetet tárgyal

* Vidéki ügyek a vármegyén.

A vármegyei állandó választmány ma délután Jacob József prefektus elnöklésével ülést tartott, amelyen több fontos, a megyét érintő ügyet vettek tárgyalás alá. Elsősorban egyes községek házvételével foglalkoztak, majd Cséke község piacának aszfalttal való ellátása ügyét tárgyalták le, azonkívül jóváhagyták a biharpüspöki-i csendőrség részére történt házvételt.

* Amerikában elhunyt magyar író. Newyorkból jelentik: Garvai Andor, magyar író, akinek több darabját még a háború előtt nagy sikerrel adták elő a budapesti Nemzeti és a Vígyszínházban és, aki 1912-ben kivándorolt Amerikába, ahol farmer lett; mint egy elkésett jelentés mondja: április elején meghalt. Garvai Andor beérkezett író volt Budapesten. Szociális tárgyú darabjai, így: Bent az erdőn és az Egy szoba konyha, jelentékeny sikert arattak. Novelláit a legelőkelőbb magyar szépirodalmi folyóiratok közölték annakidején.

* Elhunyt városi tisztviselő.

Gál-Szabó István, a városi víz-művek felügyelője, aki 37 évig állott Nagyvárad város szolgálatában, tegnap este elhunyt. A derék városi tisztviselő halálát kiterjedt család gyászolja.

* Nem jelentkeznek a postatakarék betevői.

A postaigazgatóság hivatalosan közli velünk, hogy az ismételt felhívások dacára eddig még az ötöd-része sem jelentkezett azoknak, akiknek a volt magyar postatakaréknál betétjük, vagy csekkszámájuk volt. A postaigazgatóság figyelmezteti az érdekelteket hogy a jelentkezés legvégső határideje e hó 30-án lejár, s aki addig nem mutatja be az előírt okmányokat, elveszti jogát a követelése érvényesítésére.

* Halálozás. Gaál-Szabó István városi vízvezetési felügyelő 64 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán d. e. 11 órakor lesz a Bem (Axente)-u. 21. sz. háznál. „Kegyelet“.

* Gorillát szült. Novibecsen a napokban egy asszony gorillához hasonló csecsemőt szült. A szörnyszülött halva jött a világra, holttestét megőrzés céljából szpirituszba tették és lefényképezték.

x Minden rendű és rangú hölgy jó és figyelmes kiszolgálásban részesül Kovács Sándornénál (Nálgasztelep), hol a legjobb, legkényelmesebb egészségi, legpraktikusabb toaletthaszkók rendelkeznek. 1

Szent Teréz csodatétele

a legszebb húsvéti film

x A Hegedüs Hirlapiroda vízmosztálya közli az utazó közönséggel, hogy utelvelek vízmosztását csak szerdán (13-án) estig vállalja. A húsvéti ünnepek miatt a konzultusokon 15, 16, 17 és 18-án a vízmosztás szünetel.

* Váradiak az Ugir vezetésében. A Romániai Gyáriparosok Országos Egyesülete (Ugir) erdélyi központja tisztújító közgyűlést tartott, melyen Váradról a következőket választották a vezetésbe: társelnök lett dr. Moskovits Miklós, alelnökök pedig Erdős Zsigmond (vasgár), Friedmann Herman (Sörgár) és Szemere Miklós.

* Elfogott kabátoltvaj. Trifán detektív tegnap egy külvárosi kávéházban felismerte és elfogta Apter Zakariás máramaroszigeti notórius kabátoltvaj, aki legutóbb Aschkenazi alrabbi kabátját lopta el a templomi átjátszkodás ideje alatt. Aptert akkor a rendőrség körözövele alapján Szatmáron elfogták, de amikor Váradra akarták szállítani, utközben megugrott. Apternek már több ízben volt baja a büntetőhatóságokkal, de csodálatosképpen eddig soha egyebet nem lopott, mint kabátot, vagy szövetet.

* Széder-est a Zsidó Otthonban. Óségi zsidó hagyomány a húsvéti széder-est ünnepszertartása, amelyet minden zsidó lehetőleg családja, vagy baráti körben tölt el szeretetben. Tekintettel arra, hogy városunkban számos magános úr, hölgy, illetve család van, akik különböző okoknál fogva gátolva vannak a széder-est hagyományos megünneplésében, a Zsidó Nemzeti Szövetség elhatározta, hogy a Zsidó Otthonban (Str. Pável 21.) közös széder-estélyt rendez és a hírlapok útján felhívja az érdekelteket, hogy folyó hó 14-ig fenti cím alatt részvétüket jelentse be.

* Aki Jeruzsálemből jött Makóra hagymát lopni. Makóról írja tudósítónk: Különös betörés tettesei kerültek a makói rendőrség kezére. Rosenberg Zoltán hagymaraktárából egy Guttman Lajos nevű makói ember Schächter Alter nevű társával együtt rengeteg hagymát lopott el. Kiderült, hogy Schächter Alter egyenesen Jeruzsálemből jött Makóra hagymát lopni. Ő volt a betörések értelmi szerzője és főirányítója. Az eddigi megállapítások szerint öt hagymaraktári betörést követett el a két tettes és letartóztatták őket.

A bíróság dönt legvégső fokon házdó ügyekben

Ez uton tájékoztatjuk szövetségünk tagjait és általában összes háztulajdonos társainkat, hogy a házdó fellebbezési bizottság esetleg sérelmes határozatait ellen felülvizsgálati kérelmet nyújthatnak be.

A törvény ezt a jogorvoslatot csak négy esetben engedi meg és pedig: hatásköri túllépés, lényeges mulasztás, illetékesség hiánya, vagy a törvény megsértése esetében.

A mi viszonyaink figyelembe vételével lényegileg csak a törvény megsértése jöhet számításba.

Ily törvénysértésről panaszok hatáskörrel bírók által a háztulajdonos, ha az általa használt helyiségek bérértéke magasabb összegben állapították meg az 1923 évben megállapított bérérték háromszorosánál; vagy ha az irásban foglalt, megilletékezett és bemutatott bérleti szerződéseket, melyek a tényleges bérekről vannak kiállítva, figyelembe nem vették; vagy ha a bérértéket más helyiségek bérértékével összehasonlítás után állapították meg és a helyiségek nem hasonlítanak vagyis tehát egy a bérleti törvény rendelkezései alá eső helyiséget egy szabad kézből kiadott helyiséggel hasonlították össze.

A felülvizsgálati kérelmet a fellebbezési bizottság határozata kihirdetésétől vagy pedig ha az adózó a tárgyaláson nem jelent meg, ennek kézbesítésétől számított 20 napon belül a pénzügyi adminisztrációnál kell beadni.

A pénzügyi adminisztráció a felülvizsgálati kérelmet az ügyiratokkal együtt, abban az esetben, ha a fellebbezési bizottság határozatában vita tárgyát képező összeg 100,000 leit meg nem halad, a törvényszékhez, ennél magasabb vita esetében pedig a kir. táblához terjeszti fel. Ezen bírói hatóságok a felülvizsgálat tárgyalására határnapot tűznek s erre az adózót megidéznek.

A Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben: dr. Lazar Aurel elnök. Dr. Lengyel Zsigmond elnökhelyettes.

Repülőbaleset

két halottal

Párisból jelentik: Arras és Douai között egy repülőgépet lezuhant. Két utas meghalt.

Convocare. Soc. An. Deutsch. I. din Oradea, tine adunarea generala ordinara anuala la 1. Aprilie 1927, orele 6 pm. Localitatea biroului propriu. Obiectul: Stabilirea bilanțului anului 1926. Directiunea. 3570

Ahol aláírták a fegyverszünetet...

Párisból jelentik: Egy gazdag amerikai ember adományából a francia erdőben paviloni építtetett arra a helyre, ahol a német-német fegyverszünetet 1918 novemberében aláírták. Ebbe a pavilonba beállítják azt a szalonkört, amelyben a fegyverszüneti szerződést Foch francia tábornagy és Erzsébet német miniszter aláírták.

Helyezzék vissza Váradra a CFR forgalmi főnökségét!

A vontatási osztály már visszakerült Váradra — A Csarnok küldöttségben járul holnap Jonescu tábornok elé

Legutóbb Jacob József prefektus nyilatkozata kapcsán foglalkozott a Nagyvárad Estilap a CFR szatmári forgalmi felügyelőségének Nagyváradra való helyezésével.

Tudvalevő, hogy ezt a felügyelőséget, amely rendkívül fontos szerepet töltött be Nagyvárad közgazdasági életében, egy esztendővel ezelőtt Szatmárra helyezte a közlekedésiügyi kormány. Akkor Szatmár megye vezetőhatóságai, képviselői és szenátorai mindent elkövettek, hogy a felügyelőség Szatmárra legyen, ígérték, hogy a vasuti tisztviselőket, akik a felügyelőség

kötelékébe tartoznak, egytől-egyig lakáshoz fogják juttatni. Azonban a Szatmárra helyezett felügyelőség tisztviselői közül még ma, egy év után sem igen van lakása senkinek.

Nagyvárad gazdasági érdekeltiségeinek számos eljárása ebben az ügyben, végre, úgy látszik, meghozza a kívánt eredményt, mert április 7. óta a felügyelőség vontatási osztálya nincs többé Szatmáron, hanem Nagyváradon működik ismét. A gazdasági előnyök mellett, amik Nagyváradra nézve a forgalmi felügyelőség visszahelyezése jelent, nem elhanyagolható az a szempont sem, hogy számos több évtized óta szolgáló érdemes

vasuti tisztviselő kerül így vissza Nagyváradra, olyanok, akiknek itt házuk vagy lakásuk van, míg Szatmárra vagy az állomástól több kilométer távolságra fekvő szőlőben, vagy szállodai szobákban kellett meghuzódniuk.

Hogy a forgalmi felügyelőség teljes visszahelyezése minél előbb befejezett tény legyen, a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok küldöttségét meneszt Jonescu tábornokhoz, a CFR államtitkárához, aki — mint lapunk más helyén megírjuk — holnap Nagyváradon fog tartózkodni. Nem lehet kétséges, hogy a forgalmi felügyelőség, amelynek visszahelyezése különben már elhatározott dolog, minél rövidebb időn belül bekövetkezik.

Ismét felemelték a vámokat

Csütörtökön lép életbe az új vámtarifa — Az aranylej új kulcsa: 1:40

Hosszas tárgyalás és többszöri elhalasztás után az új vámtarifa mégis elkészült, sőt csütörtökön életbe is lép.

Az új tarifát a Monitorul Oficial tegnapi rendkívüli száma 200 oldalon közli.

A rendelet kétféle tarifát állapít meg: a rendes tarifát, amely mindazokból az államokból importált árukra vonatkozik, amelyekkel Romániának rendes kereskedelmi egyezménye van. A másik a szupratarifa, e tarifának kétszerese, amely szőlő általában mindazon árucikkekre, amelyek Romániával kereskedelmi egyezményt nem kötött államokból származnak, továbbá bármely államból származó következő cikkek: az állami monopolicikkek, gabonaművek, vegyi ipari cikkek, vas- és fémárúk.

Érdeklődés az új vámtarifának, hogy rendkívül felemeli a külföldi cipők árát, amennyiben a külföldi kész színes cipő váma négyszerese lesz a feldolgozatlan bőr vámjának, az egyszerű fekete cipő váma háromszorosa lesz a nyersbőr vámjának.

Az új vámtarifa általában emelkedő tendenciát mutat és ismét jelentős drágulást fog magával vonni. Egyik legfeltűnőbb intézkedése az, ahogy az aranylej aránykulcsát megállapítja.

Tudvalevőleg a vámtételek — a lei árfolyamának ingadozására való tekintettel — arányleiben vannak megállapítva és a minisztertanács esetenként állapítja meg a papírlapra való átszámítás aránykulcsát.

Ez a kulcs 1:30 volt hosszú ideig óta és nem változott akkor sem, amikor a lei Zürichben az 1.50-es kurzus felé csuszott.

Ezért megdöbbentő és érthetetlen, hogy ma, amikor a lei kétszer annyit ér Zürichben: a minisztertanács az aránykulcsot 1:4-ben állapította meg, vagyis 1 arany lei helyett 40 papírlap kell fizetni, ami

maga egy 25 százalékos vámemelést jelent.

Az új vámtarifa egyes cikkekre a hazai ipar védelme címén olyan

horribilis vámtételt állapít meg, hogy

ezt a vámkedvezményt egész bátran egy nemzeti ajándéknak lehet tekinteni az érdekelt iparvállalatok számára.

Bukarestből jelenti a Rador: Az Universul mai száma foglal

kozik az új vámtarifával és tiltakozik az ellen, hogy a parlament hozzájárulása nélkül ilyen nagy fontosságú kérdést rendeletileg intéztek el.

Követeli, hogy a rendelet életbe léptetését halasszák el mindaddig, amíg a parlament hozzájárulását nem adja.

Hat évi fegyházra ítélték a Nagyváradon elfogott sikkasztó debreceni vizsgálóbíró segédei

Négy napos tárgyalás után hirdette ki a debreceni törvényszék a Nagyváradon elfogott Takó Ferenc volt vizsgálóbíró-segéd bűnügyében az ítéletet.

A bíróság a főtárgyalás adataiból megállapította Takó Ferenc bűnösségét 21 rendbeli csalás, három kísérlet és egy-

rendbeli megvesztegetés bűntettében és ezért

összesen hatévi fegyházzal sújtotta.

A bíróság kivételesen beszámította a nagyvárad fogságban eltöltött időt is s a vizsgálati fogsággal együtt tíz hónapot kitöltöttnek vett.

Mussolini merénylete a bíróság előtt

Rómából táviratozzák:

Ma kezdte meg a törvényszék a Zaniboni-pör főtárgyalását.

Zaniboni tudvalevőleg 1925 november 4-én szobát bérelt egy szállodában és a szoba erkélyéről le akarta löni Mussolinit, aki egy szomszédos erkélyen tartott beszédet.

A főtárgyaláson Zaniboni kijelentette, hogy

beismeri: Mussolinit meg akarta ölni,

mert működését és a fascizmust ártalmasnak tartja Olaszországra. Beismerte, hogy ha a rendőrség pár perccel később, tervét végrehajtotta volna. Hangsúlyozza, hogy

nem egyéni bosszu, hanem az olasz nép érdeke vezette

és azt remélte, hogy tetteivel visszaadja a hatalmat a király kezébe.

Hangsúlyozza, hogy nem összeesküvés eszköze volt, hanem egyéni meggyőződésből cselekedett.

Zaniboni egzaltált ember benyomását teszi, de gondolatmenete összefüggő.

Capello tábornok, a második vádlott, tagadja, hogy tudomása lett volna a merényletről.

A tárgyalást ma folytatják.

Miért nem jó az államnak az a pénz, amit én kénytelen vagyok elfogadni?

— Levél a szerkesztőhöz —

Adót kellett fizetnem tegnap délelőtt. Nem könnyen ment, de mégis összekapartam az a pénzt, amit be kellett fizetnem. Százások, huszások, ötösök, sőt — bizony: ez már így van — egy és kétélesek is voltak köztük. Node, meg volt, hál' Istennek mind egy baniig...

Megyek is büszkén a pénztárhoz:

— Na én most leteszem megint a gondját egy időre, kifizetem a tartozásom, aztán rendben van.

A pénztáros — rendes, pontos ember — nézegeti, forgatja, számolgatja a pénzem.

Nevetek magamban, azaz, hogy csak kuncorgok. Hogy azt ugyan nézegetheti, olvasgathatja, abban aztán nem talál se hiányosságot, se kivetni valót.

Nem-e? Hát látom, amint egyet jobbra tesz, kettőt meg balra. Ugy válogatja, mint az érett szilvát aszalás előtt. Ez is érett, ez is posadt; ez is rossz, ez se jó. Gondolom: ijjeszt biztosan, vagy össze akarja forgatni: fej a fejre.

De nem! Felvesz két huszalest és visszalöki. Nem gorombán, de mégis csak: — visszalöki. Hogy az nem jó.

Nem-e? Miért ne volna jó? Már megnéztem még egyszer. Hisz úgy vigyáztam, hogy meg legyen rajta minden szám, alul is, fölül is. Keresztbe is pászolt még, amikor ott-tén megnéztem volt, hát mi történhetett vele? Elcserélte tán valami tréfacsináló? De hisz ki sem vettem a belső zsebemből, amióta elindultam hazulról. Másutt meg nem is voltam.

Nézem, meresztem a szemem, fölteszem a pápaszemet — tetszik tudni, egy kicsit öreg már a legény, homályos az ablak — de Isten látja lelkem, nem találok hiányosságát a pénznek. Hacsak azt nem, hogy bizony rongyos volt már

ökölme, valahol megföldöztek. — Rendes bankóragasztóval

Mondom is a főpénztáros urnak, hogy tévedni tetszik, mert ez a pénz jó (csak volna belőle egy zsákkal), meg van minden száma, még hiányossága sincs, bankóragasztóval vannak begyógyítva a sebei is, hát miért löki vissza?

Azt mondja, hogy ilyen rongyos szemefet nem vesz el!

Ezt, hogy: „szemetet” nem én mondom, hanem a pénztáros ur mondotta és avval — zsupsz — le is septe a pénztárbokról.

Én bizony felszedtem a földről, hej, nem olyan könnyű megkeresni azt a pénzt, megnéztem megegyezően, hát tessék elhinni, hogy nem is volt épen olyan nagyon szemét, egész rendes rongyos pénz volt, takarosán helyreállítva. És hát nem én csináltam, nem én ragasztottam, én is csak úgy kaptam megdolgoztam érte.

Hát ha nekem jó a rossz pénz, miért nem jó az államnak? Azaz, hogy miért vagyok én köteles elfogadni azt a pénzt, akit az állam adóba, illetékbe se fogad el?

Én egyszerű ember vagyok, de ha én volnék az állam, akkor összeszedném, mind a rossz pénzeket, amit az emberek adóba behordanak és ezeket mind elégetném és helyettük olyanokat osztanék ki, amik még nincsenek megragasztva. De hogy én kénytelen legyek a postán, vasúton, mindenütt elfogadni a rongyos, ragasztott pénzeket, tölem pedig az állam még adóba se fogadja el, hát az igazán nem lehet igazság.

(Aláírás.)

A levél írója felmutatta előttünk a visszadobott huszaleseket. Tanúsítjuk, hogy minden száma meg volt. És ajánljuk az esetet a pénzügyigazgató figyelmébe.

A tanító a kereskedelmi jogról magyaráz és többek között a kereskedő jogi definícióját is fejtegeti.

— Na fiam, — fordul Mórickához — meg tudnád nekem egy mondattal a kereskedő fogalmát határozni?

— Kereskedő — feleli Móricka — az az ember, aki egy inggombot vásárolni jövő vevőnek egy öltözet ruhát tud eladni.

Freund Benjámín ékszerész-üzletél

kényszerűségből ideiglenesen Ságuna (Kapucinus)-utca 16. alá helyezte át. Örát, ékszerét, látszert leszállított árban árusít. — Aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban vesz. 2818

Tojásleltek 3 levél 2 lei.

Csokoládéból tojás, bárány és kakas 4 és 5 lei. Mazsola kilója 70 és 80 lei. Rum literje 60, 70, 80 lei. Likörök literje 80 lei. Saját darálású porcukor, kocka és kristálycukor az ünnepre olcsóbban. Liptói túró, boszniai szilva, friss darált mák

Ostsee-hal 10 lei, göngyhéring nagy 8 lei, ruszli nagy 2 drb 5 lei. Lika-sajt doboza 36 lei. Finom trapista-sajt kgja 90 lei.

Meghívom úgy a helybeli, mint a vidéki vásárló közönséget a husvét csokoládé és disztójás vásárra, ahol áruimat rendkívül olcsó árak mellett fogom árusítani.

Aszódi Sas-palota

Gyerekek csokoládétojás ajándékot kapnak. 2758

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

INTELLIGENS fiatal urilány csakis jómódu uriember bartását keresi, lehet vidéki is. Leveleket „Első lépés” jelíggel a Hegedüs hirlapirodába kér. 423

„ÉRDEKEL”. Értem! Nálam ugyanaz, irjon nyugodtan az első címre. 432

ESTE félnyolcig, szerdán délután a szokott helyen lesz. Kézcsók. 431

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorizot szoba, központban azonnalra világítás, kiszolgálással együtt, hav 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál.

NYARI hónapokra szőlő lakás kerestetik. Szántó Dezső, Marasesti (Vécsey) utca 8. 440

EGY szoba, konyhas lakás május elsejére kiadó. Értekezni 3—5-ig, Láng, B. P. Hasdeu (Hármas) utca 2. 434

KÖZPONTBAN kétszobás fürdőszobás modern lakás kiadó. — Érdeklődni Blum Testvéreknél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca. 429

ADÁS-VÉTEL

FÉNYKÉPEZŐGÉP amatőröknek, bicikli, cukros zsákok, körfűrészgép, Mignon írógép, kopirprés eladó. Petrovici, Alexandri (Teleki) utca 28. 438

EGY jó menetelű bodega olcsón azonnal eladó. Vlahuta (Szent János) utca 32.

WELLS: Bealby című könyvét megvételre keresem. Cím a Hegedüs hirlapirodában. 404

EGY MAV cséplőgarnitúra 8-as elevátorral, teljesen jó állapotban eladó. Megtekinthető Oltenia (Csengery) utca 10. szám alatt. 412

BUTOROK rendkívüli árleszállítással kaphatók Steiner-nél, Avram Jancu (Kossuth) utca, Sas-palota pinchehelyiségben. 3479

AKTATASKAT, bőrdönt legolcsóbban vásárolhat, Bőráruipar R. T. gyári lerakatában. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3202 2

BICIKLI, keveset használt, fényképezőgép amatőröknek, cukroszsákok, körfűrészgép, Mignon-írógép, kopirprés eladó. Petrovici, Alexandri (Teleki) utca 28. 437

ALKALMAZÁS

FÖZNI tudó mindenest keresek 15-re. Cím a Nagyvárad kiadóhivatalában.

HAZMESTERNEK gyermektelen házaspárt felvesz Cuza Voda (Szacsavay) utca 49. házigazda. Jelentkezés 2—3 órákor. 433

KERESEK 4 hetes gyermekem mellé középkorú megbízható nőt, lki jártas a gyermekgondozásban. Cím a kiadóban. 436

INTELLIGENS német kisaszszony gyermek mellé nappalra állást keres. Uzinei Electric (Rómer) utca 3. Achner. 409

INTELLIGENS hölgy pénztárnoknői, felírónői vagy bármilyen bizalmi állást keres. Ajánlatokat „Remény” jelíggel kiadóba kér. 430

KÜLÖNFÉLÉK

MONOGRAM sablont, előnyomdak részére. Filét minta átalakítást és nagyítást készít Diósy Mihály, Pável- utca 20. 414

ELSŐRENDÜ ebéd 25 lei, házhoz is küldjük. Ciorogariu püspök (Uri) utca 53. 435

TENNISZPALYA egész partit, valamint magánosoknak kiadó. Értekezni Pogány Györgynél, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 10. Telefon 4—76. 439

R elief, gobelin és kelmfestést vállalkoz. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyárlak) 8. sz. alatt szemben a kapuval.

Nincs érdekfeszítőbb, szebb és értékebb olvasmány!

Pár nap múlva megjelenik

A ZSIDÓK EGYETEMES TÖRTÉNETE

Irta

Dr. KECSKEMÉTI ÁRMIN

Megrendelhető

HEGEDÜS HIRLAPIRODÁBAN

Két nagy lexikon formájú kötetben hófehér, famentes, e célra gyártott papíron, számos illusztrációkkal.

כשר של פסח Külön osztály.

Aszódi-nál Sas-palota

Ajánlok cerest, csokoládét, magvas mazsolát és mindenféle tisztán kezelt fűszerárakat

1 kgr. mézédess János-kenyér 30 lei. 2758

Siessen hozzánk

ha jó és sok könyvet akar olvasni. — A Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárában mindent jól, gyorsan és legolcsóbban kaphat meg.

Mindennap cserélhet!!

Sonnenfeld Adoli-nyomda r. t.